

Cím	Kurzus címe: Az építészeti tér tapasztalata – épületek, kiállítások, kritikák a 20. századból
Kódok	B-AE-201-2C
Hirdető	Classic School
Környezet	Tantermi

Alapadatok						
Kurzus típusa	Kredit	Kontaktóra	Otthoni munkaóra	Tantárgy típusa	Félév	Melyik tantárgy része?
előadás vagy szeminárium	5	24 (Speciális elméleti ismereteknél: 48)	Oktatásszervező tölti ki	kötelező vagy kötelezően választható	2-5.	Történeti stúdiumok/Kortárs kulturális és filozófiai stúdiumok/Társadalmi és pszichológiai stúdiumok/Speciális elméleti ismeretek

Ajánlás
Kiknek szól a kurzus és miért érdekes számukra? Maximum 3 mondatos tömör összefoglaló. A kurzus bevezetés az építészet – épületek, építész életművek, építészeti kiállítások és szövegek – befogadásának, értelmezésének, kritikájának tudományába. Bármely szakon tanuló hallgatónak ajánlott, aki szívesen mélyedne el érdekes építészeti kérdésekben, és gondolkodna az építészet kultúránkban betöltött szerepéről, kommunikálásnak módjáról és céljáról. A tematika sajátos szempontja, hogy az építészeti tér személyes, több érzékszervre ható tapasztalatának élményét helyezi a fókuszba.

Rövid leírás
A kurzus céljának, tevékenységeinek és menetének leírása egy bekezdés terjedelemben. A kurzus célja, hogy a hallgatók gyakorlati tudást szerezzenek az építészeti alkotások elemzésének, kritikájának főbb módszereiben. Cél az építészeti alkotások önálló befogadása, értelmezése, a történeti kutatómunkához szükséges alapismeretek elsajátítása. A kurzus során 20. századi és kortárs építészettel foglalkozunk, prezentációkhoz kötött szemináriumi beszélgetés keretében. A tematikához kapcsolódó rövid cikkek, kritikák, elméleti írások olvasása, megbeszélése a kurzus része. Cél az építészeti tér tudatos átélésének megtapasztalása, az épületelemzés szempontjainak, módszereinek, terminológiájának megismerése, gyakorlati használata, a kritikus szemlélet, a kvalitásérzék fejlesztése, az építészeti örökség megbecsülésének igénye, a műemlékvédelem jelentőségének megértése. A kurzus elején az építőművészet nyilvánosságának kérdését és médiumait, az építészeti kommunikáció formáit, intézményeit, kortárs gyakorlatait járjuk körbe, majd néhány kiválasztott építész pályafutásával és jelentősebb alkotásaival ismerkedünk meg, a róluk szóló kiállításokra is kitérve.

Oktatók			
Oktató neve	Oktató elérhetősége	BIO	Fogadóóra
Óry Júlia	julia.ory@gmail.com +36302489349	művészettörténész, kurátor, a MOME Doktori Iskola negyedéves PhD hallgatója	személyes egyeztetés alapján
Oktató 2...			

Félév menete			
A kurzus formátuma			Órarendi időpontok
szeminárium			
Az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük, tanári közreműködés jelölése			
Hetek	Dátum	Heti tartalom	Műhely/speciális terem
1	2026.09.08.	bemutakozás, a kurzus tartalma és feladatai, játékos bevezető órai munka	
2	2026.09.15.	az építészeti nyilvánosság és a tájékozódás módjai: szakmai lapok, programok, kiállítóhelyek	
3	2026.09.22.	a Velencei Építészeti Biennále, Carlo Scarpa	
4	2026.09.29.	Batár Attila írásai és Lucien Hervé fotói	
5	2026.10.06.	Lucien Hervé, Le Corbusier	
6	2026.10.20.	Breuer Marcell	
7	2026.10.27.	Zalotay Elemér	
8	2026.11.03.	Nagy Bálint, Rajk László munkái, 1970-80-as évek	
9	2026.11.10.	látogatás Rajk László műtermében és az Art Department galériában	
10	2026.11.17.	80-as évek alternatív építészeti közege: Bercsényi 28-30, Mesteriskola, Szalai Tibor, Janáky István	
11	2026.11.24.	hallgatói prezentációk	
12	2026.12.01.	hallgatói prezentációk	
13			
14			
15			

Kurzusteljesítés feltételei, követelmények és értékelés				
A hallgatók tennivalói, feladatai				
Követelmény, beadandó munka	Értékelés módja	Értékelés szempontjai	Leadási határidő, alkalom	Súly az érdemjegyen
8 perces szóbeli prezentáció: egy szabadon választott 20-21. századi épület bemutatása, elemzése, a választás indoklása	szóbeli visszajelzés	a választott mű alapos megismerése, szintetizálásra és kritikai attitűdre való törekvés, a prezentáció formai és nyelvi világa, a felkészülés alaposága, az előadás érthetősége,	az utolsó két óra valamelyikén kell prezentálni	30%

		témáját fókuszáltn, strukturáltan, érthetően adja-e elő		
szemináriumi dolgozat: a választott épület írásbeli elemzése, terjedeleme: 6000-9000 leütés	írásbeli visszajelzés	a félév során elhangzott szakmai szempontok bevonása az elemzésbe, az írás strukturája, lényeglátás, kritikus attitűd, a szakirodalom felhasználása és feltűntetése, analógiák keresése, elemző, kritikai szemlélet, a megfogalmazás módja, helyesírás és hivatkozások feltűntetése	2026. december 15.	40%
Általános, átfogó feltételek				
Aktív órai jelenlét, pontos érkezés és legfeljebb 3 hiányzás. A prezentációs és írásbeli feladat teljesítése határidőre. Az órai munka súlya az érdemjegyben: 30%				

Jegyzetek és irodalom
Kötelező irodalom
A részletes tematikához kapcsolódó rövidebb cikkek, kritikák, ezeket menet közben kiosztom vagy elérhetővé teszem:
Vargha Mihály: „Legenda folytatás. A Paksi Képtár »új épülete«”, <i>Élet és Irodalom</i> , LII. évf. 34. szám, 2008. augusztus 22.
Klanczay Péter: „Carlo Scarpa – a részletek 20. századi mestere”. 2013.11.16. https://epiteszforum.hu/carlo-scarpa-a-reszletek-husadik-szazadi-mestere
Zöldi Anna: „Építészeti élménypark. A 12. Velencei Építészeti Biennále”, <i>Revizor</i> – a kritikai portál, 2010.09.21. https://revizoronline.com/12-velencei-epiteszeti-biennale/
Batár Attila: „A Bajza utca színesztéziája”, <i>Holmi</i> , 1995/12, pp. 1724–1729.
Miklóssy Endre: „Bizonytalan helyzetkép”, <i>Artpool Letter</i> 9, 1984. május, https://artpool.hu/Al/al09/Miklossy.html
Nagy Bálint: „Rajk László 60 éves”, <i>Beszélő</i> , 2009. február, http://beszelo.c3.hu/cikkek/rajk-laszlo-60-eves
Rajk László: „Körlevél”, <i>Bercsényi</i> 28-30 1980/2, 34-35. https://www.rajk.info/hu/rajk-laszlo-korlevel-1979-.html
Kurzus jegyzetei, prezentációi
Ajánlott irodalom

Batár Attila: *Az emberi tér. Válogatott tanulmányok*. Terc, Budapest, 2010
Batár Attila: *Láthatatlan építészet*. Ab Ovo Kiadó, Budapest, 2005
Angolul letölthető: <http://www.lecarrebleu.it/la-collection-n-12/>
Batár Attila: *Lucien Hervé*. Héttorony Könyvkiadó, Budapest, 1992
Benkő Melinda: *111 szó az építészetéről*. Terc, Budapest, 2013
Ferkai András: *Úr vagy megélt tér. Építészetelméleti írások*. Terc, Budapest, 2006
Frampton, Kenneth: *A modern építészet kritikai története*. Terc, Budapest, 2009
Hervé, Lucien: *Az építészet nyelve*. Corvina Kiadó, Budapest, 1983
Kerékgyártó Béla (szerk.): *A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a 20. századból*. Typotex Kiadó, Budapest, 2004
Kovács Dániel: *Art déco és modern Budapest*. Kedves László Könyvműhelye, Budapest, 2019
Kovács Dániel: *Szocreál és késő modern Budapest*. Kedves László Könyvműhelye, Budapest, 2024
Kovács Dániel: *Brutalista építészet Magyarországon*. MÉM-MDK, Budapest, 2026
Moravánszky Ákos – M. Gyöngy Katalin: *A tér. Kritikai antológia*. Terc, Budapest, 2007
Pallasmaa, Juhani: *A bőr szemei. Építészet és érzékek*. Typotex Kiadó, Budapest, 2018
Rajk László: *A tér tágassága (életútinterjú)*. Tények és tanúk sorozat, Magvető Kiadó, Budapest, 2019
Srivastava, Amit–Morkoc, Selen–Radford, Antony: *A modern építészet elemei. 50 kortárs épület elemzése*. Terc, Budapest, 2016
Szabó Levente: *Bán Ferenc építészete*. Terc, Budapest, 2015
Szegő György – Haba Péter: *111 év – 111 híres ház – 150 magyar építész*. B+V Kiadó, Budapest, 2003
Szentkirályi Zoltán – Détshy Mihály: *Az építészet rövid története*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest – több kiadás
Vargha Mihály: *Tényviszaverődések. Válogatás Varga Mihály írásaiból*. Scolar Kiadó, Budapest, 2011
Zevi, Bruno: *Az építészet megismerése*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1964